

Irma Jacobs

Burghseweg 84, Burgh-Haamstede

Ook op dit adres mocht zij niet verder in vrede leven, haar eigen richting kiezen. In 1942 werd zij hier vandaan weggevoerd.

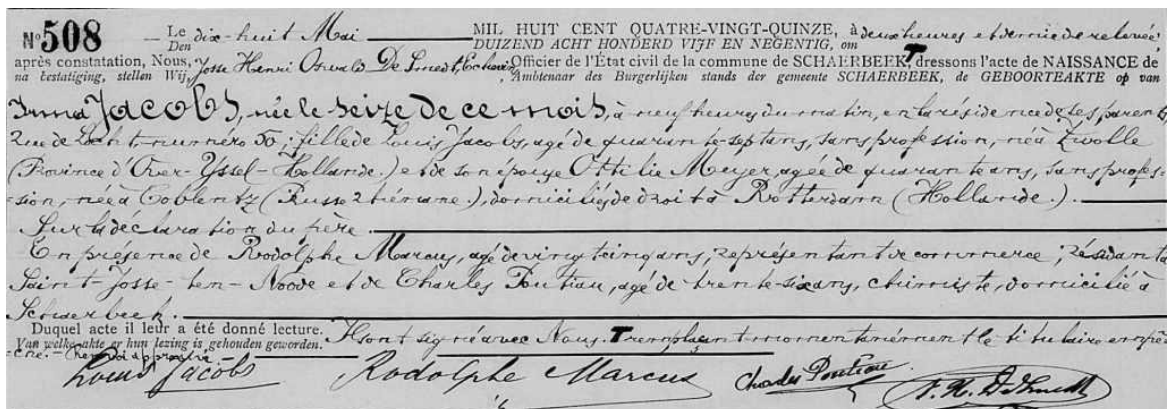
Haar naam was: **Irma Jacobs**, geboren op 16-5-1895 in Schaarbeek (B) en op 47-jarige leeftijd op 23-4-1943 vermoord in Sobibor.

Dit is haar verhaal.

Irma Jacobs werd als 5e en jongste kind geboren in het gezin van Louis Jacobs van beroep handelsagent en Otilie (Milia) Meijer. Deze trouwden in Bonn op 22-10-1878.

Het gezin bestond uit:

1. Louis Jacobs (geboren Zwolle 16-12-1847; bron: BS Zwolle 0123/14440/nr 517, overleden Rotterdam 1-4-1921; bron: SA R'dam 1921/1520), van beroep handelsagent. Hij was een zoon van Alexander Jacobs en Aaltje Levij de Beer.
2. Otilie Meijer (geboren Koblenz (Duitsland) 5-9-1854, overleden Rotterdam 23-5-1914; bron: SA R'dam 1914/2313). Zij was een dochter van Joseph Meijer en Julie Rothschildt
3. Alexander (geboren Rotterdam 2-11-1879; bron: BS R'dam 1879/4944)
4. Julius (geboren Rotterdam 15-3-1882; bron: BS R'dam 1882/1332)
5. Nelly (geboren Rotterdam 28-10-1885; bron: BS R'dam 1885/5241, overleden Auschwitz 22-10-1942)
6. Alida (geboren Rotterdam 4-6-1888; bron: BS R'dam 1888/2888, overleden Rotterdam 26-6-1888; bron: BS R'dam 1888/2352)
7. **Irma**, geboren Schaarbeek (België) 16-5-1895, overleden Sobibor 23-4-1943

Bron: Gemeentearchief Schaarbeek,
Geboorten 1894-1895, aktenr 508

Het gezin was in 1893 naar Schaarbeek gekomen en vertrok vandaar in 1897 naar Rotterdam.

HEZING.	Dagt. of jaar van instrijping.	VORIGE WOONPLAATS.	Dagt. of jaar van vert.	WAAROM VERTROKKEN.	Dagt. of jaar van vertrek.
Plantageweg 80	28/10/97	Schaarbeek	14/11/97		14/11/97
Plantageweg 80	23/11/97	"	12/12/97	CAH	23/11/97
Plantageweg 80	12/12/97	"	12/12/97	SR	

Volgens een gezinskaart (GK) van het Stadsarchief Rotterdam schreven de ouders zich op 28-4-1897 in, samen met Nelly en Irma, op de Plantageweg 80 te Rotterdam.

Opleiding tot verpleegster

Blijkbaar ging Irma op 10-2-1914 op 18-jarige leeftijd zelfstandig wonen. Maar op een persoonskaart van 1916 in Rotterdam staat dat zij eerst inwoonde in de Westenstraat 22, ten huize van Van Amerongen, daarna op de Maaskade 90a bij De Lang, en tenslotte toch weer vanaf 19-6-1914 in het ouderlijk huis op de West-Kruiskade 11a. Misschien omdat haar moeder op 23-5-1914 overleden was.

Model 2.

NAAM
VOORNAAM *Jacobs*
Irma

Geboortetijd *10 Mei 1895* Geboorteplaats *Schaarbeek*

M. of V. *v* B.S. *B.S.* K.G. *M.H.* Beroep

1. ingesch. *24/4 97 van Oph. Louw Jacobs* 1. Vertr. *17/9 '16* naar *Keulen p.t.*

2. " " " " 2. " " " "

3. " " " " 3. " " " "

4. " " " " 4. " " " "

5. " " " " 5. " " " "

Wet. domicilie *29-3-1920* Overleden

Aan. rkingen *25-1-1911 lang G.K.*

STRAAT.	Nº.	TEN HUIZE VAN	Dagteekening der aanteekening van verhuizing.
<i>Westenstr.</i>	<i>22</i>	<i>Van Amerongen</i>	<i>30/5-14</i>
<i>Maaskade</i>	<i>90a</i>	<i>de Lang</i>	<i>19/6-14</i>
<i>Westkruiskade</i>	<i>11a</i>	<i>Jacobs</i>	

Bron: Stadsarchief Rotterdam PK
Irma Jacobs 1916

Op die persoonskaart staat verder dat zij van 8-12-1919 tot 1-2-1921 gewerkt heeft in het kindersanatorium "Hoog Blaricum" in Laren (NH). Die notitie is van 24-3-1921. Toen woonde ze dus weer in Rotterdam.

Hoogstwaarschijnlijk is ze teruggekomen omdat haar vader Louis Jacobs een week later overleed, op 1-4-1921; het derde adres op de persoonskaart is dat van haar vader.

Op 8-5-1923 kwam zij vanuit Huizen (NH) naar Den Haag, ging daar wonen Westeinde 43. Zij werd daar ingeschreven als leerling verpleegster.

Op 5-2-1925 verhuisde zij weer naar Amsterdam, Jacob Obrechtstraat 92.

VOORNAMEN: *Jacobs*

VERHUIZINGEN BINNEN DE GEMEENTE:

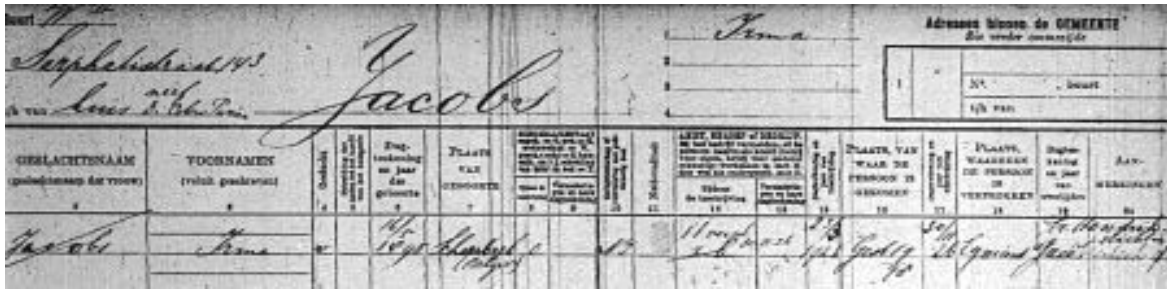
1	<i>N.S. 23</i>	<i>Westeinde 43</i>	6	
2	<i>Gem. Zoosganghuis</i>		6	
3			7	
4			8	

VERHUIZINGEN BINNEN DE GEMEENTE:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12-13	14	15	16	17	18	19	20	
<i>16-5-95</i>	<i>Jacobs</i>	<i>Irma</i>	<i>v.</i>	<i>16-5-95</i>	<i>Schaarbeek</i>	<i>(Belgie)</i>			<i>16-5-1916</i>	<i>Nieuw Ooyd</i>	<i>3-5-13</i>	<i>Nieuw</i>	<i>5-2-25</i>	<i>Amsterdam</i>	<i>Jacob Obrechtstr. 92</i>				

Bron: Stadsarchief Den Haag, 0204304

Waar zij in Amsterdam gewerkt heeft, is niet bekend. Zij werd op 25-3-1926 ingeschreven in de Sarphatistraat 143, ten huize van een neef D. Cohen Pereira, ook hier als leerlingverpleegster.

Bron: Stadsarchief Amsterdam, Persoonskaart
Irma Jacobs

Zij vertrok daar weer op 30-11-1926 naar Egmond aan Zee, waar zij ging werken bij de “Prins Hendrik Stichting”, een tehuis voor Ouden van Dagen en speciaal voor oud-zeelieden.

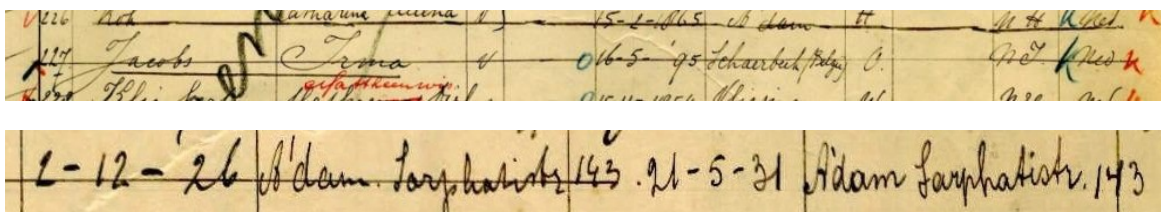
In de 19e eeuw had Egmond aan Zee te kampen met een groot aantal cholera- en typhusepidemieën. Bij een dergelijke ziektegolf in 1871 stierven met name veel jonge vissers. Vooral ouderen raakten aangewezen op de armenzorg van de diakonie van de Nederduitsch Hervormde Gemeente. Door de toename van het aantal armlastigen kwam die diakonie in problemen. Besloten werd een gesticht voor ouden van dagen van alle gezindten op te richten met name gericht op oude zeelieden.

Prins Hendrik, broer van Koning Willem III, legde de eerste steen en gaf zijn naam aan het tehuis. ‘De Zeevaarder’ was zijn bijnaam gezien zijn uitstekende carrière en reputatie als marineman. De functie als tehuis speciaal voor oud zeelieden en hun echtgenoten behield de Prins Hendrik Stichting tot het begin van deze eeuw.

Toen verdween dat categorale karakter en het huis werd steeds meer een algemeen tehuis voor ouderen. (Bron: Vereniging De Prins Hendrik Stichting)

Even rust

Bron: Regionaal Archief Alkmaar Boek reg 1920-26 instellingen Egmond a Zee Deel 26 1920-1940

Vanaf 2-12-1926 tot 1931 woonde ze in die instelling. Het is aannemelijk dat zij toen haar opleiding tot verpleegster voltooid had. Maar op 21-5-1931 keerde ze toch weer voor korte tijd terug naar

Amsterdam naar hetzelfde adres in de Sarphatistraat 143. En waarschijnlijk vandaar op 31-5-1932 naar Arnhem.

J A C O B S Irma
 v 16.5.1895 Schaerbeek (B) 0 NI verpleegster Nederl. vi.AR. gev.13.5.1931.
 21.5.1931 Egmond a/Zee...31.5.1932 Arnhem, Markt 5, Isr. Tehuis voor Ouden van Dagen. bel.toeg.
 Schoonebergerweg 32a inw...21.7.1931 Volmarijnstr 30b inw.
 27-10-1933 terug ZIE VOLGENDE INSCHRIJVING.

Bron: GK Rotterdam

In Arnhem ging ze werken (en waarschijnlijk ook wonen) in het Israëlitisch Tehuis voor Ouden van Dagen, Markt 5. Ze bleef daar tot 27-10-1933. Ze keerde toen weer terug naar Rotterdam. Blijkbaar ging ze in de Schoonebergerweg 32a inwonen en later ook in de Volmarijnstraat 30b, ook als inwonende.

Volg-nummer	Kerkgen. of Vereeng.	BEROEP	WOONPLAATS	Dag-teekening inschrijving	Vorige woonplaats	Dag-teekening afschrijving	Waarheen vertrokken	Dag-teekening overlijden
1	N ³	verpleegster	Messcherstr 4a inw 5/34	27/10/1933	Arnhem	20/11/1934	rugle s-Grave	Houtmarkt 41
2			Mathenesserdijk 161b inw					
3			16/34 Messcherstr 4a inw					

Bron: GK Rotterdam

Blijkbaar had ze in Rotterdam ook nog op andere adressen gewoond: Messcherstraat 4a, tot (?) 5-1-1934 en daarna Mathenesserdijk 161b en weer Messcherstraat (steeds inwonend).

Het is niet helemaal duidelijk hoe het gegaan is. Het lijkt erop dat Irma ook tussendoor in Enschede was, en van Rotterdam op 20-11-1934 naar 's-Gravenhage is gegaan en daar op de Houtmarkt 41 ging wonen.

GESLACHTSNAAM	VOORNAMEN	Ged. Verw.	Geboortetijd	Geboorteplaats	Burgerlijke staat	Ned. Ned. Ond. Vreemd	AANMERKINGEN
Jacobs	Irma	11	16/5/1895	Schaerbeek Belg.		EDERL	ZIE VORIGE INSCHRIJVING vda. dunn. geb. 1895 4/2 6 20000
							Is gdw. in de enkele weken geweest in Breda Baronielaan 299 16/11/34

De ambtenaren van de gemeente hebben ook moeite gehad de vele verhuizingen van Irma in kaart te brengen, want op weer een andere PK van Rotterdam staat in een notitie van 1-6-1934 dat Irma enkele weken in Breda geweest is, op de Baronielaan 299.

Bron: PK Rotterdam

Naar Schouwen-Duiveland

Haar omzwervingen gingen nog even door, want van Den Haag verhuisde ze op 22-8-1935 naar Haamstede, Ring 21.

Daar ging ze, als "zonder beroep", inwonen bij een onderwijzeres OLO, Barendina Wilhelmina Elizabet Köhler, geboren 9-5-1909 te Amsterdam. Mej. Köhler werd op 21-8-1935 ingeschreven in de gemeente en Irma een dag later, op Ring 21 dus. Mej. Köhler kwam uit Amsterdam, Kromme Leimuidenstraat 26 I.

VOLGNUMMER	BEROEP		DAGTEKENING DER VERHUIZING	HUIZING (Woonwagens en -schepen met naam en voorgeschreven kenmerk)	DAGTEKENING EN JAAR VAN INSCHRIJVING	VORIGE WOONPLAATS (met aanwijzing der provincie of van het land)	DAGTEKENING EN JAAR VAN AFSCHRIJVING	WAARHEEN VERTROKKEN (Met aanwijzing der provincie of van het land en adres)	DAGTEKENING EN JAAR VAN OVERLIJDEN	NATIONALITEIT
	Tijdens de inschrijving	Veranderingen en dagtekening								
1			19. 1. 35	Houtmarkt 41. verh G.H.	20. 11. 34	Rotterdam	22/ 35 7	Haamstede Ring 21		Ned.

Bron: PK Den Haag

GESLACHTSNAAM. (Geslachtsnaam der vrouw)	VOORNAMEN. (Nakel geslachten)	GESLACHT. v. w.	GEBORTE.			BURGERLIJKE STAAT	
			DAG- TEKENING EN JAAR DER GEBORTE.	PLAATS 1) VAN GEBORTE.	0	Verreketages en later dagtekening.	
Köhler	Barendina Wilhelmina Elizabet	v.	hoofd	9-5-1909	Amsterdam	0	
Jacobs	Irma	v.	n.v.	16-5-1935	Schaarbeek (Belgie)	0	

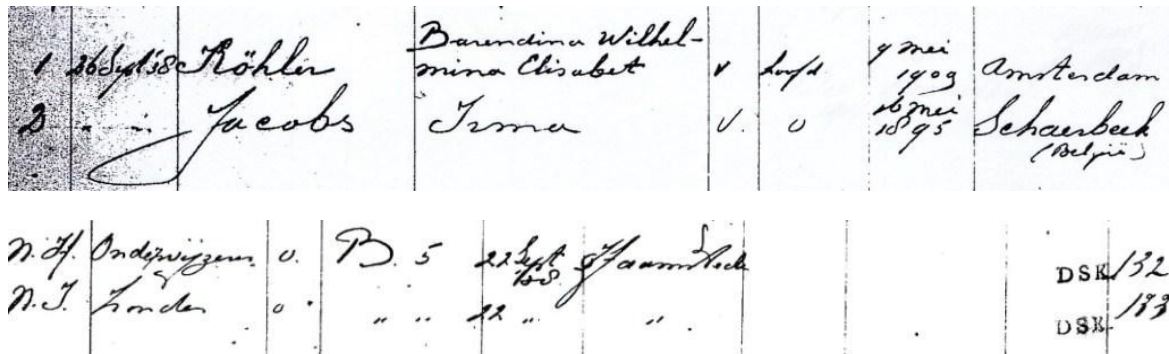
KERK- GE- NOOT- SCHAP OF VER- RENIQING AET GODS- DENSTIG DOEL (te onders- cheiden art. 24, 3e lid, sub f)	NATIO- NALI- TEIT DOOR IN TE VULLEN: NEDER- LANDER, DUIT- SCHER, FRANSCHE- MAN, ENZ.	AMBT, BEROEP OF BEDRIJF. (By het bedrijf vermelden of de persoon daarin als hoofd (het- zij voor eigen, hetzij voor andere rekening) werkzaam is, met B, dan wel als onderve- schikte, met O.) (Art. 24, 3e lid, sub h.)		WOONPLAATS DOOR AANDUIDING VAN WIK, DORP, GEHUUCHT OF BUURT- SCHAP, STRAAT EN NUMMER VAN HET HUIS, DAN WEL NAAM EN VOORGSCHREVEN KENMERK VAN HET VAARTUIG OF DEN WOONWAGEN MET DE GEBRUIKELIJKE LIGPLAATS OF STANDPLAATS. (Art. 24, 3e lid, sub L)	INSCHRIJVING IN HET BEVOLKINGSREGISTER. UIT HI		
		TIJDENS DE IN- SCHRIJVING.	VERANDE- RINGEN EN HARE DAG- TEKENING.		DAG- TEKENING EN JAAR VAN IN- SCHRIJVING.	PLAATS 1) VAN WAAR DE PERSOON IS GEKOMEN.	DA TEEKE EN J VAN SCHRIJ
10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.

N. H. Ned. Onderwij-
meres OLO
N. H. Ned. wonder
Hoorweg 257^a
Ring 21
Hoorweg 257^a
Ring 21
21.8.'35 Amsterdam
Kromme Leimuidenstr. 26 I
22.8.'35 s. Graauwhage
Houtmarkt 41

Bron: GA Zee BVR Haamstede dl 4 bl 567

Later verhuisden beiden naar Kloosterweg 257a, ook in Haamstede. Opmerkelijk is dat ook hier Irma Jacobs niet Joods maar als N.H. geregistreerd werd.

En op 22-9-1938 naar Burgh, op het huidige adres Burghseweg 84 (toen eerst B5 en later B6). Daar werd Irma ook geregistreerd met "zonder beroep" maar wel weer als Joods.
(Na de oorlog werd het adres B5 veranderd in B6 vanwege de bouw van een garage, dat de aanduiding B5 kreeg; later werd het tenslotte Burghseweg 84).

Bron: Gemeentearchief Zierikzee BVR Burgh I blad 28

Burghseweg 84, Burgh-Haamstede in 2016
(Foto J. Kroesen)

Burghseweg 84, Burgh-Haamstede voor de oorlog (bron: Privécollectie fam Meulblok)

In de Zierikzeesche Nieuwsbode van 6 augustus 1942 staat onder de rubriek 'Uit Stad en Provincie' vermeld:

"Burgh (...) Vertrokken 14. Irma Jacobs naar Amsterdam".

(Bron: Zierikzeesche Nieuwsbode, 6 augustus 1942.)

In ieder geval moest Irma in maart 1942 gedwongen naar Amsterdam, waar ze op de Stadionkade 131 terecht kwam bij haar broer Alexander. Wat er met Mej. Köhler - bij wie zij inwoonde - gebeurde is niet bekend, behalve dat deze op 15-3-1981 overleed en begraven werd in 't Harde. Op haar grafsteen staat: *"Onze lieve vrouw en vriendin Barendina W.E. Nijmeijer-Köhler (9-5-1909 – 15-3-1981) en onze vriendin Elisabeth Slager (14-10-1908 – 5-7-1991)".*

En op 30-12-1942 werd Irma gedeporteerd tegelijk met haar broer. De aanduiding VOW op de persoonskaart betekent: Vertrokken Onbekend Waarheen. Deze afkorting betekent soms dat er sprake is van een onderduik. Waarschijnlijk is dat hier niet, want enkele maanden later werd Irma Jacobs op 23-4-1943 op 47-jarige leeftijd in Sobibor vermoord. Haar broer Alexander overleefde de oorlog en kwam na de oorlog in 1946 weer wonen op zijn oude adres.

Op het herdenkingsmonument in Burgh-Haamstede staat Irma Jacobs vermeld:

		Overleden te <i>Sobibor</i> op <i>23 april 43</i>	2) Gezinsv.	
		Akte no. <i>A 36 lot. 76^v</i>		
3) Gest.nm.	a) <i>Jacobs---</i>	4) geboren op <i>16 Mei 1895</i> gem. <i>Schaerbeek</i> Ond./land <i>België</i>	7) Beroep (h-o) <i>zonder</i>	
	b) <i>Irma---</i>			
Voorn.		5) Nat. <i>Ned</i>		
8) van en van		geb. op te		
9) Geslachtsnaam en 10) Voornamen		11-12) Geboren op te	13) Huwelijk gesloten op te	14-15-16) Huwelijk ontbonden op door
Gehuwd met I		op te	op te	op door
II		op te	op te	op door
21) Dagt. aangifte	22) Gemeente en adres	21)	22)	21)
<i>14Jul42</i>	<i>BURGH I ASD Stadionkade 131</i>			
<i>30Dec42</i>	<i>VOW</i>			

Bron: PK Amsterdam NL-SAA 3667612

Verdere bronvermelding:

Zierikzeesche Nieuwsbode via Krantenbank Zeeland

Nieuw Isrealitisch Weekblad via Delpher

Irma Jacobs

Schaerbeek (Be), 16 -5-1895

Sobibor, 23-4-1943

Bereikte de leeftijd van 47 jaar

